

Nyt fra CMSS

Igangværende projekter – foreløbige resultater

MARTHA – fatigue til søs

CMSS er nu i den sidste fase af det treårige projekt om fatigue i international søfart. Projektet er sponsoreret af TK-Foundation og udføres i samarbejde med forskere med forskellige baggrund (navigation, psykologi, sociologi, medicin) i Storbritannien, Kina og Sverige.

Indsamlingen af data fra blandt andet interviews, spørgeskemaer, on-board dagbøger og actigraphy målinger er nu afsluttet, og det meste af det enorme materiale er blevet analyseret. Vores Center og Seafarers' Development International Research Centre ved Dalian Maritime University står for interview- og spørgeskemadelen af undersøgelsen.

Foreløbige resultater er blevet præsenteret på flere videnskabelige konferencer og på seminarer med søfolk. To artikler er hidtil blevet offentliggjort, og tre er i trykken i peer-reviewede tidsskrifter. Derudover har vi bidraget med et kapitel i en kommende bog om maritim psykologi.

Vi har påvist, at europæiske og kinesiske søfolk har højere faktisk ugentlig arbejdstid end kontrakt timer, og at de sidstnævnte lider mere af træthed og belastning på arbejdspladsen og har ringere søvnkvalitet. Vi fandt også betydelige forskelle i mellem de søfarendes ideale og faktiske søvn samt mellem de forskellige lag af søfarende, fx rang, hvor officerer er mere belastede end menige.

Vi er tæt på at indsende et manuskript, der analyserer de europæiske og kinesiske søfolks vurdering af den relative betydning af de forskellige risikofaktorer for træthed, og yderligere tre manuskripter, som beskæftiger sig med forskellige aspekter af træthed, som de opleves af besætninger i europæiske fartøjer.

Der er stadig en stor mængde materiale, der skal undersøges og stilles til rådighed for den maritime industri og de lovgivende organer. Det er planen at afslutte projektet denne sommer, men forskerholdet arbejder videre for at sikre formidling af alle de indsamlede oplysninger.

Læs mere om MARTHA projektet [her](#).

Optimering af det maritime telemedicinske sundhedsvæsen

Forskningsprojektet "Optimering af det Maritime Telemedicinske Sundhedsvæsen" er nu lidt over halvvejs i det 3 årige forløb, som projektet er berammet til. Projektets formål er at fremme kvaliteten af de maritimmedicinske ydelser - særligt i forhold til evakueringer – samt at vurdere, hvorvidt vi leverer på et internationalt sammenligneligt og højt niveau. Dette søges gennemført over 3 etaper, hvoraf første etape

er afsluttet og omfattede en undersøgelse af de ydelser, som Radio Medical Danmark (RMD) har leveret i perioden 2005-2014. Resultatet af denne fase er en database med oplysninger om bl.a. navn, alder, nationalitet, henvendelsens art, diagnosekode, skib, rang mv. for de knap 13.000 kontakter, som RMD har modtaget i perioden.

Et særligt fokus har været rettet mod de ca. 5 % af kontakterne, som årligt ender med en evakuering eller deviering grundet en livs- eller førlighedstruende ulykke (30%) eller sygdom (70%). Netop disse sager har været omdrejningspunktet for projektets 2. etape, hvor formålet har været at følge op på de evakuerede og devierede søfolk på DIS og DAS skibe for at afdække sagens sundhedsmæssige, erhvervsmæssige og økonomiske konsekvenser. Denne opfølgning er sket gennem søgning i Søfartsstyrelsens database og papirarkiver for information om

mønstringsaktivitet, ulykkesanmeldelser, sygesikrings-sager, helbredsundersøgelser mv. Information, som kan give os et billede af evakueringen eller devieringens yderste konsekvens i forhold til, om sømanden er aktiv eller inaktiv i det sejrende blå Danmark i dag. Dette arbejde vil blive suppleret med en søgning i databasen hos Joint Rescue Coordination Centre (JRCC) i Århus, som koordinerer alle evakueringer fra RMD.

Projektet arbejder endvidere for en sammenligning af den danske teledicinske indsats med andre førende søfartsnationer for at se, hvorledes vi præsterer internationalt. Projektet, der er støttet af den Danske Maritime Fond, udføres i et samarbejde med Radio Medical Danmark og Center for det Maritime Sundhedsvæsen v. Søfartsstyrelsen. Projektet afsluttes november 2017.

Læs mere om projektet [her](#).

Virkemidler i forebyggelsen af arbejdsulykker i fiskeriet i Norden (ViFaFiN)

CMSS har i samarbejde med kolleger i Norge, Finland, Island og Færøerne påbegyndt projektet ViFaFiN. Projektet, der er økonomisk støttet af Nordisk Ministerråd, har fokus på den bemærkelsesværdige positive udvikling i forekomsten af arbejdsulykker i nordisk fiskerierhverv med sigte på, hvad der virker.

Projektets første fase er ved at være afsluttet. I denne fase har man set på udviklingen i anmeldte arbejdsulykker og på, hvad der er iværksat til reduktion og forebyggelse af arbejdsulykker i fiskeriet. I projektets næste fase interviewes fiskere for at få indblik i, hvad de mener, der har virket og har haft positiv betydning på forekomsten af arbejdsulykker i fiskeriet.

Læs mere om ViFaFiN projektet [her](#).

God basisforskning gavner søfolk og fiskere

Ny undersøgelse konkluderer: Forsømmelse af indtagelse af forebyggende medicin er forbundet med fatale slagtilfælde

Et nyt forskningsstudie fra CMSS, '[Poor Adherence to Statin and Antihypertensive Therapies as Risk Factors for Fatal Stroke](#)', er netop publiceret i det anerkendte og førende videnskabelige tidsskrift om hjerte-kar-sygdomme 'Journal of the American College of Cardiology'. Undersøgelsen viser, at patienter med forhøjet kolesteroltal og forhøjet blodtryk, der ikke indtog sine lægemidler som ordineret, havde en betydeligt øget risiko for at dø af slagtilfælde. Patienter, som ikke overholdte sine antihypertensive og statin behandlinger, havde syv gange højere risiko for at lide af et fatalt slagtilfælde.

Undersøgelsen, som er udført af Kimmo Herttua i samarbejde med en international forskergruppe, er baseret på det finske nationalregister om bl.a. recepter og dødelighed i perioden fra 1995 til 2007. Undersøgelsespopulationen bestod af mere end 58.000 patienter, der tidligere hverken havde haft slagtilfælde eller hjerte-kar-sygdom. 532 af disse patienter døde af slagtilfælde i løbet af opfølgningsperioden.

Studiet viser sig at være den første undersøgelse, der tilvejebringer viden om forbindelsen mellem brug af statiner og antihypertensive lægemidler og fatale slagtilfælde. Resultaterne fremhæver dermed fordelene ved at indtage disse lægemidler.

Til trods for at data er baseret på hele befolkningen, har de fundne resultater også en væsentlig relevans for sømænd og fiskere grundet den vide udbredelse af forhøjet kolesteroltal og blodtryk hos netop disse erhvervsgrupper.

Du kan læse mere om resultaterne fra undersøgelsen i [denne presseomtale](#).

Et udpluk af andre CMSS aktiviteter

CMSS – en forskningspartner i Blue SDU

Blue SBU er et interdisciplinært forskningsnetværk, som forener mere end 30 maritime og marine forskere fra SDU's fem fakulteter. Målet er at tilbyde 1) en one-stop-shop, der kan forbinde organisationer og personer uden for SDU med vores blå forskningsmiljø (Blue SDU's hjemmeside vil være fuldt operationel ultimo august 2016), og 2) at udføre forskning af høj international standard med relevans for samfundet.

CMSS har fra første færd været aktiv i Blue SDU. Vi tager del i at organisere og deltager i fælles aktiviteter, som f.eks. planlægning- og udviklingsseminarer. Og der er allerede kommet meget ud af disse aktiviteter – f.eks. bidrager vi til at udvikle et projekt, der skal optimere performance, arbejdsmiljøet og

sikkerheden om bord på mindre arbejdsfartøjer, samt at udvikle et program, der rummer/inddrager undervisning og træning i maritim sundhed og sikkerhed.

Vi har i skrivende stund modtaget den glædelige nyhed, at Den Danske Maritime Fond støtter opstarten af Blue SDU's tænketank for studerende; et initiativ som CMSS også er en del af. Den primære aktivitet i tænketanken er værtsskabet for en årlig tilbagevendende udfordring. Udfordringen formes i samarbejde med en organisation eller et firma, og de studerende, som bliver optaget i tænketanken, præsenteres for et problem, en udfordring, eller et udviklingspotentiale, som en eller flere maritime interessenter står overfor. De studerende får efterfølgende en uge til at udforme løsningsforslag, der præsenteres på De Danske Maritime Dage. I år har Fyns Maritime Klynge sagt ja til at hjælpe med at finde årets provokatør. Vi glæder os til samarbejdet samt til at byde de første studerende velkommen i tænketanken til oktober i år, og vi takker Den Danske Maritime Fond for at gøre dette muligt.

Positiv feedback til velorganiseret kursus

I dagene den 11. – 13. april var CMSS vært for og medarrangør af et kursus i internationale sundhedsregulativer og hygiejnecertifikater til skibe. Kurset, som fandt sted på SDU i Esbjerg, var et samarbejde med WHO's europæiske kontor og EU SHIPSAN ACT konsortiet. Målgruppen var skibsinspektører og andre sundhedsprofessionelle, som ønsker at anvende WHO/IHRs (International Health Regulations) standardiseringer samt SHIPSANs manual.

Kursisterne blev budt velkommen af centerlederen for CMSS, Styrelsen for Patientsikkerhed, WHO/EURO, EU SHIPSAN ACT Joint Action, den maritime chef for Esbjerg havn, viceborgmesteren for Esbjerg kommune samt direktøren for Søfartens Arbejds miljøråd.

Kurset lagde vægt på såvel teoretisk som praktisk træning og bød f.eks. på en praktisk øvelse, hvor kursusdeltagerne fik mulighed for at komme ombord på et skib i Esbjerg havn for gennemførelse af en simuleret hygiejneinspektion af kabysen, skibets hospital samt vaskeri- og affaldsrummet.

I alt 33 kursister fra hovedsagelig Norden og Baltikum - men også fra Belgien, Holland, Tyskland, Storbritannien og Brasilien – lagde vejen forbi Esbjerg. Den efterfølgende evaluering af kurset stor viste stor tilfredshed med både den teoretiske og praktiske del af kurset.

Det afholdte kursus skal ses som et led i styrkelsen af CMSSs internationale samarbejde.

Fiskerne der forsvandt

Fiskerierhvervet har gennemgået store omvæltninger og står fortsat over for store udfordringer. Dette er beskrevet i rapporten 'Omvæltninger og det psykiske arbejdsmiljø i fiskeriet – i ord og tal' fra januar 2015, som er udarbejdet af Jørgen Møller Christiansen og Anders Berthelsen Carlsbæk.

I en opfølgende artikel 'Fiskerne der forsvandt' belyser Jørgen Møller Christiansen i et helhedsperspektiv

den historiske og faktuelle baggrund for fiskeriets nuværende situation med særlig opmærksomhed på årsager til, at mange fiskere har forladt erhvervet. Artiklen er publiceret i Sjak'len 2015 - årbogen for Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg. Læs hele artiklen her: <http://pub.fimus.dk/Sjaeklen2015/>.

I artiklen inddrages rapporten 'Fiskerne der forsvandt – hvorfor ophører fiskerne i fiskerierhvervet, og hvor går de hen?' fra juni 2015 – ligeledes udarbejdet af Jørgen Møller Christiansen & Anders Berthelsen Carlsbæk.

TV2 Fyn lavede i 2016 en dokumentar om fiskerne der forsvandt, hvor Jørgen Møller Christiansen kommenterer udviklingen. Du kan se udsendelsen på: <http://www.tv2fyn.dk/artikel/tv-2/fyn-dokumentar-fiskerne-der-forsvandt>.

Du finder de to omtalte fiskeri rapporter [her](#).

Maritim Medicinsk udflugt til Hamborg Havn

Sidste weekend i maj var CMSS inviteret på studietur til Hamborg havn arrangeret af Dansk Selskab for Maritim Medicin. Første stop var ved det gamle søfartshospital 'Hafenkrankenhaus', som ligger meget central og kun få minutters gang fra en af byens store seværdigheder 'Landungsbrücken' i St. Pauli. Søfartshospitalet huser i dag 'Zentralinstitut für Arbeitmedizin und Maritime Medizin' (ZfAM). På ZfAM fortalte dr. Martin Dirksen Fischer, der er leder af 'Institut für Hygiene und Umwelt', om ulykkesforebyggelse og katastrofeberedskab i Hamborg havn. Dette oplæg blev fulgt op af professor dr. Marcus Oldenburg, der er leder af 'Schiffahrtsmedizin'. Han fortalte om deres igangværende forskning vedr. arbejdsmiljø og helbred samt om deres undervisningsforløb af sygdomsbehandlere Selskabet modtog endvidere en spændende rundvisning i huset.

Programmet for turen bød endvidere på et besøg til 'Die Nautische Zentrale als Verkehrsleitzentrale für den Hamburger Hafen', oplevelsen af at se Cunard krydstogtskibet 'Queen Mary 2' blive sejlet i dok samt en havnerundfart, hvor vi blandt andet passerede et andet af verdens største krydstogtskibe "Aida".

Turen tog sin afslutning på 'Duckdalben International Seamen's Club', der ligger placeret i industrihavnen med et væld af tilbud til søfolk, som bl.a. gratis og hurtigt internet, computere, bederum, aktivitetsrum, kantine, købmandsbutik, bar og meget andet. Stedet summede af aktivitet og var velbesøgt af særligt udenlandske søfolk.

Alt i alt var dette en spændende og inspirerende studietur med mulighed for nye potentielle projekter og samarbejdspartnere indenfor det maritim-medicinske forskningsfelt.

Seneste publicerede videnskabelige artikler fra CMSS (CMSS medarbejdere markeret med fed skrift)

- **Jepsen JR**, Røder O. Bilateralt hypothyreoidisme. *Ugeskrift for læger* 2015;177(2A)

VO2130122): 58-59

- **Herttua K**, Mäkelä P, Martikainen P. Educational inequalities in hospitalization attributable to alcohol: a population-based longitudinal study of changes during the period 2000-07. *Addiction* 2015;110(7): 1092-1100.
- **Andrioti D**, Kyprianou K, Charalambous G. How much do rheumatologists and orthopaedists doctor's modalities impact the cost of arthritis in Cyprus? *B M C Musculoskeletal Disorders* 2015;16(1): 193
- Skitsou A, Anastasiou M, Charalambous G, **Andrioti D**. Job Satisfaction of Nurses in a Psychiatric Hospital, in Cyprus. *International Journal of Caring Sciences* 2015; 8(3): 683-697.
- Pischke CR, Helmer SM, McAlaney J, Bewick BM, Vriesacker B, Van Hal G, Mikolajczyk RT, Akvardar Y, Guillén-Grima F, Salonna F, Orosova O, **Dohrmann SB**, Dempsey RC, Zeeb H. Normative misperception of tobacco use among university students in seven European countries: Baseline findings of the 'Social Norms Intervention for the prevention of Polydrug use' study. *Addictive Behaviors* 2015;51: 158-164
- **Zhao Z**, **Jepsen JR**, Chen Z, Wang H. Experiences of Fatigue at Sea—A Comparative Study in European and Chinese Shipping Industry. *Journal of Biosciences and Medicines* 2016,4: 65-68.
- **Jepsen JR**, Canals L, Ulven A, Lucas D. International Maritime Health Association (IMHA) - expanding participation, coverage, and service. *International Maritime Health*, 2016; 67(1): 51-53.
- **Herttua K**, Martikainen P, Batty GD, Kivimäki M. Poor Adherence to Statin and Antihypertensive Therapies as Risk Factors for Fatal Stroke. *Journal of the American College of Cardiology* 2016;67(13): 1507-15.
- Larsen Ingemann, A, Schmidt J, **Jepsen JR**. Practical occupational medicine in "practice". *International Journal of Community and Family Medicine* 2016;1(106): 1-5.
- **Jepsen JR**, Simonsen JA. Raynaud's phenomenon in a slap bass player : a case report. *Medical Problems of Performing Artists* 2016;31(1): 51-53.
- Westlund K, Attvall S, Nilsson R, **Jensen, OC**. Telemedical Maritime Assistance Service (TMAS) to Swedish merchant and passengers ships 1997-2012. *International Maritime Health* 2016;67(1): 24-30.
- **Zhao Z.**, **Jepsen JR**, Tang, L. The reform of Chinese state-owned ship crewing agencies and implications for China's seafaring labour export. *Maritime Policy and Management* 2016: 1-11.
Doi: <http://www.tandfonline.com/action/showCitFormats?doi=10.1080/03088839.2016.1169450>
- **Jepsen JR**. Work-related upper limb "overuse" syndromes: A review of historical descriptions and interpretations suggesting a psychogenic origin. *Edorium Journal of Occupational and Environmental Medicine* 2016;2: 19-25.
- **Jepsen, JR**. Work-related upper limb "overuse" syndromes: A review of historical descriptions and interpretations suggesting a somatic origin. *Edorium Journal of Occupational and Environmental Medicine* 2016;2: 8-18.

Se flere CMSS publikationer samt de fulde referencer ved at klikke [her](#).

CMSS ønsker alle en rigtig god sommer